Op Waarde Geschat

Cultuurvisie 2022-2025

gemeente Overbetuwe

Colofon

Foto’s: Ellen Koelewijn Fotografie
Vormgeving: Print&Design gemeente Overbetuwe

Inhoud

Colofon 2
Inhoud 3
Voorwoord 4
1. Inleiding 5
   1.1 Wat valt er onder deze cultuurvisie? 6
   1.2 Waarom deze cultuurvisie? 8
   1.3 Algemeen uitgangspunt 9
2. Kunst, cultuur en erfgoedbeleid: waar staan we nu? 10
   2.1 Totstandkoming Cultuurvisie 11
   2.2 Het bestaande gemeentelijk beleid 12
   2.3 Wet- en regelgeving 13
   2.4 Trends en ontwikkelingen 14
   2.5 Kansen en bedreigingen 15
   2.6 Het culturele veld van Overbetuwe 16
3. Wat willen we bereiken? 17
   3.1 Doelgroepen 18
   3.2 Speerpunten 20
   3.3 Financiën 24
4. Dankwoord 25
Bijlage 1. Evaluatie Cultuurnota ‘Kunst, Cultuur & Erfgoed - Schatten van Waarde 2017-2020 26
Bijlage 2. Lijst organisaties in de culturele infrastructuur 28

Voorwoord

Kunst en cultuur nodigen uit om met andere ogen te kijken. Ze maken nieuwsgierig, houden je wakker en zijn authentiek en betekenisvol. Kunst en cultuur bieden verdieping: je leert aandachtig waar te nemen, vragen te stellen en antwoorden te vinden. Je verbreedt je eigen horizon en raakt geïnspireerd. Het biedt een mooie aanleiding voor een goed gesprek en het maken van verbinding met anderen.

In Overbetuwe gebeurt veel op het gebied van kunst, cultuur en erfgoed. We zien kunst in de openbare ruimte, exposities, een ruim aanbod aan podiumkunsten, een rijk cultureel en historisch verenigingsleven en uniek cultureel erfgoed. Het verder versterken van de culturele infrastructuur geeft onze inwoners de mogelijkheid om nog meer te genieten van kunst, cultuur en erfgoed.

Kunst, cultuur en erfgoed schatten wij op waarde, omdat ze belangrijk zijn voor de ontwikkeling van een eigen identiteit van Overbetuwe en haar inwoners. Dit is onlosmakelijk verbonden met onze maatschappij en zorgt voor zingeving, verwondering en nieuwe perspectieven op de dagelijkse werkelijkheid.

Een actieve cultuurvisie past bij de ambities van Overbetuwe. De wereld is constant in beweging en de gemeente wil daarin meebewegen. Het belangrijkste uitgangspunt van de visie op kunst, cultuur en erfgoed is het verbinden van verschillende groepen. Cultuur is onmisbaar voor de samenleving, want gemeenschappelijke cultuurelementen brengen mensen nader tot elkaar en unieke cultuurelementen benadrukken juist de veelzijdigheid.

Door het aanbod van cultuureducatie aan het basis- en voortgezet onderwijs, maken kinderen en jongeren kennis met cultuur. Dat geeft plezier en een waardevolle basis om op voort te bouwen voor de toekomst.

We willen dat inwoners en ondernemers meer betrokken zijn bij beslissingen over hun leefomgeving. Op die manier komen we samen tot oplossingen en besluiten die de leefbaarheid behouden en versterken.

De gemeente Overbetuwe is aantrekkelijk om te wonen, werken en bezoeken. Het feit dat de Romeinse tempels in Elst genomineerd zijn als UNESCO werelderfgoed benadrukt nog eens extra hoe uniek ons zichtbare verleden is.

Wij vinden het belangrijk dat cultuur beschikbaar is voor iedereen in Overbetuwe. Met trots bieden wij deze cultuurvisie ‘Op Waarde Geschat 2022-2025’ aan.

Namens het hele college,

Dimitri Horsthuis-Tangelder
Wethouder Kunst, Cultuur en Erfgoed

1 Inleiding

Voor het leesgemak spreken we in deze visie meestal over de term ‘cultuur’ en niet over ‘kunst, cultuur en erfgoed’. Onder cultuur verstaan we beeldende kunst, podiumkunst, theater, muziek, literatuur, film, (nieuwe) media, geschiedenis, archeologie, immaterieel erfgoed, monumenten en musea.

De dagelijkse werkelijkheid is in 2020 ingrijpend gewijzigd door Covid 19. Door de crisis is nog duidelijker geworden, dat cultuur onmisbaar is voor ons welzijn. Het betekent ook een zoektocht naar andere mogelijkheden voor het beleven van cultuur.
Cultuur kan een essentiële bijdrage leveren aan het begrijpen van maatschappelijke vraagstukken.

Deze nieuwe visie komt dus op een goed moment.

In deze cultuurvisie staan de nieuwe uitgangspunten van het cultuurbeleid van de gemeente Overbetuwe. Eerst geven we kort een weergave van het bestaande beleid en de trends van de afgelopen jaren. Daarna zetten we de visie op cultuur neer voor de komende jaren.

In het beleidsplan Sociaal Domein 2022-2025 is een aantal beleidsdoelen geformuleerd. Deze doelen richten zich onder andere op het vergroten van de mogelijkheden van inwoners om zichzelf te ontplooien door hun talenten te ontwikkelen, mee te doen en verantwoordelijheid te dragen voor zichzelf en de omgeving. Ook bevorderen ze dat inwoners tevreden zijn met hun (fysieke) leefomgeving. De uitgangspunten in deze cultuurvisie sluiten hierbij aan.

1.1 Wat valt er onder deze cultuurvisie?

Landelijk worden er vijf thema's gehanteerd, deze zijn verdeeld over de drie pijlers van ons beleidsveld: kunst, cultuur en erfgoed. Het gaat om de volgende thema's:

Media en Letteren

Cultureel erfgoed, archeologie en monumenten

Beeldende Kunst en architectuur

Amateurkunsten en podiumkunsten

Kunst- en cultuureducatie

Anders dan in de vorige nota, Schatten van Waarde 2017-2020, valt de bibliotheek niet onder deze visie. Hiervoor heeft de raad op 12 november 2019 de 'uitvoeringsagenda bibliotheekwerk in Overbetuwe' vastgesteld. Op het gebied van media (lokale omroep) wordt het beleid gecontinueerd. Voor architectuur is de welstandsnota van het fysieek domein leidend.

1.2 Waarom deze cultuurvisie?

De vorige beleidsnota, ‘Schatten van Waarde 2017-2020’, is op 31 december 2020 verlopen. Daarnaast geven nieuwe ontwikkelingen, zoals Meer Muziek in de Klas, de nominatie van Romeinse tempel onder de Grote Kerk in Elst als UNESCO Werelderfgoed en de koppeling met het brede sociale domein genoeg aanleiding om de beleidsuitgangspunten te herijken.

Bij het herijken van de uitgangspunten van de nieuwe visie heeft de gemeente zich als doel gesteld handvatten te bieden voor initiatieven en ontwikkelingen in het culturele veld van de gemeente. Met het culturele veld bedoelen we instellingen, organisaties, verenigingen en particulieren die bijdragen aan de cultuur in Overbetuwe.

1.3 Algemeen uitgangspunt

Cultuur is een middel om het welzijn van mensen te vergroten vanuit de gedachte dat actieve cultuurbeleving bijdraagt aan de kwaliteit van het leven, het gevoel van welbevinden en zingeving. Cultuur heeft een sterk verbindende functie. Samen muziek maken, samen van kunst genieten, het brengt mensen samen en versterkt op die manier de samenhang in de wijk of buurt. Wij vinden het belangrijk dat iedereen in Overbetuwe in aanraking komt met cultuur, ongeacht leeftijd, inkomen, achtergrond en woonplaats. Cultuur is voor iedereen!

Het belangrijkste uitgangspunt van het beleid voor kunst, cultuur en erfgoed is het verbinden van verschillende groepen. Overbetuwe is een samenstel van kernen en inwoners, Deze vormen enerzijds een eenheid, anderzijds zijn zij heel verschillend. Juist dat maakt Overbetuwe bijzonder. Het is een belangrijk kenmerk van de identiteit van Overbetuwe.

Er is saamhorigheid, mensen zoeken elkaar op, helpen elkaar en organiseren samen evenementen. Er zijn formele en informele netwerken, verenigingen en organisaties. Hierin is Overbetuwe misschien niet uniek, het is wel een kenmerk en kwaliteit van onze samenleving.

We streven naar een inclusieve samenleving met erkenning van de diversiteit in onze bevolkingssamenstelling. Jong of oud, arm of rijk, al generaties in deze regio of nog maar pas gearriveerd, meer of minder kansen tot groei en ontwikkeling. Creatief uiten is een basisbehoefte van iedereen. Al kunnen de uitingsvormen verschillend zijn.

Om echt mee te kunnen doen in de samenleving is ontplooiing onontbeerlijk. Het doel is om bij te dragen aan ontplooiing van inwoners van alle leeftijden. Van kinderen en ouders, tot ouderen. In de komende jaren zetten we samen met partners uit het onderwijs en het sociaal domein in op een groter, vraaggericht bereik van inwoners. Hiermee bereiken we een grotere sociale binding en dragen we bij aan leefbare kernen en de gemeente als geheel.

De gemeente streeft naar meer betrokkenheid van inwoners en ondernemers bij beslissingen over hun sociale en fysieke leefomgeving. Dit zorgt voor een groter draagvlak voor oplossingen en besluiten die de leefbaarheid behouden of versterken. Cultuur kan hieraan een bijdrage leveren als uiting van onze identiteit.

2 Kunst, cultuur en erfgoedbeleid: waar staan we nu?

2.1 Totstandkoming cultuurvisie

In de nota ‘Schatten van Waarde 2017-2020’ staan de uitgangspunten die de gemeente de afgelopen vier jaar heeft gehanteerd voor projecten op het gebied van kunst, cultuur en erfgoed. In 2019 is de nota tussentijds geëvalueerd. Voor deze tussenevaluatie is een infographic opgesteld en in een plenaire bijeenkomst aangeboden aan vertegenwoordigers uit het gehele culturele veld, het onderwijs en de gemeenteraad. Tijdens deze bijeenkomst heeft de gemeente feedback ontvangen.

In 2020 is een enquête gehouden onder mensen/organisaties binnen het gehele culturele veld in Overbetuwe. Met de uitkomsten is de evaluatie afgerond en in een nieuwe infographic verwoord. De eindevaluatie staat in bijlage 1.

In de nieuwe cultuurvisie zijn we uitgegaan van de evaluaties van de cultuurnota ‘Schatten van Waarde 2017-2020’.

De conceptvisie ‘Op Waarde geschat 2022- 2025’ is voorgelegd aan een klankbordgroep bestaande uit de cultuurcoach, vertegenwoordigers van de beleidsvelden economie, sport, recreatie & toerisme, kernenadviseurs, kunstadviescommissie en aan vertegenwoordigers van het culturele veld, de participatieraad en erfgoedverenigingen. De terugkoppeling is gebruikt voor aanscherping van deze cultuurvisie.

2.2 Het bestaande gemeentelijke beleid

Coalitieprogramma ‘Overbetuwe in bloei - Een dijk van een gemeente’ 2018 – 2022.

Beleidsplan Sociaal Domein Overbetuwe 2020-2025.

Beleidsnota Recreatie en Toerisme 2017 - 2022 ‘De Betuwe, een dijk van een landschap’.

De archeologische waardenkaart geeft beleidsadvies voor de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van archeologie in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

In het Erfgoedplan ‘Sleutel tot de Schatkist’, vastgesteld in 2005, staan de uitgangspunten voor de omgang met cultuurhistorische waarden in de gemeente.

De startnotitie Archeologiebeleid uit 2009

Omgevingsvisie Overbetuwe 2040. De visie geeft een integrale en toekomstbestendige koers voor de leefomgeving in Overbetuwe.

Groeidocument 025 cultuurvisie van de steden Arnhem en Nijmegen.
In oktober 2018 verscheen het “Groeidocument 025” met de gezamenlijke ambities van Arnhem en Nijmegen. In 025 komen stedelijkheid en groen, cultuur en creativiteit, onderwijs en kennis en een cultuur minnende populatie bij elkaar. Na twee jaar is herijking van het groeidocument 025 actueel. Om een volledig beeld van de culturele infrastructuur in de regio Arnhem Nijmegen te kunnen geven, is toevoeging van de regiogemeenten aan de 025-structuur noodzakelijk. Regionale gesprekken hiertoe zijn gestart.

Welstandsnota 2016

Interactiewijzer (2020) – Elke situatie vraagt om een andere benadering qua samenwerking en afstemming. Om hierbij te helpen is de interactiewijzer ontwikkeld.

2.3 Wet- en regelgeving

De Omgevingswet regelt in 2022 de bescherming van erfgoed in ruimtelijke plannen.

De Erfgoedwet 2016 regelt alle uitgangspunten voor het gebruik van cultuurhistorie en archeologie.

De Erfgoedverordening Overbetuwe 2017 regelt de bescherming van gemeentelijk aangewezen erfgoed.

In de Mediawet 2008 staan regels voor de publieke en commerciële omroepen.

2.4 Trends en ontwikkelingen

Naast fysieke kunst in de openbare ruimte is er steeds meer aandacht voor kunst in de bredere zin van het woord. Zoals kunstmanifestaties, podiumkunsten enz.

In plaats van het gemeentelijk uitvoeren van kunst, cultuur en erfgoedprojecten, komt er steeds meer nadruk op participatie: de inbreng van inwoners en lokale organisaties. Dit past goed in het gedachtegoed van het ‘Verdrag van Faro’. Dit verdrag benoemt een beweging in de erfgoedsector die steeds sterker wordt: cultureel erfgoed als middel om maatschappelijke doelen te verwezenlijken.

Kunst, cultuur en erfgoed zijn steeds vaker een thema om zoveel mogelijk mensen te laten participeren in onze samenleving (inclusiviteit).

Muziekonderwijs wordt een structureel onderdeel van het curriculum in het primair onderwijs.

Cultuuronderwijs wordt structureel aangeboden aan het primair en secundair onderwijs.

Het Romeinse verleden van Elst en omgeving krijgt steeds meer erkenning als uniek erfgoed.

2.5 Kansen en bedreigingen

Op basis van de UNESCO werelderfgoed nominatie, de samenwerking met de regiogemeenten ter versterking van de regionale infrastructuur en de evaluatie van de cultuurnota 2016-2020, zien we voor de komende jaren de volgende kansen en bedreigingen voor het culturele veld van Overbetuwe.

Kansen

- Initiatieven van lokale verenigingen.
- Samenwerking basis en voortgezet onderwijs op het gebied van cultuur-educatie.
- Regionale samenwerking op het gebied van cultuureducatie.
- Projecten en samenwerking met organisaties in het culturele veld van Overbetuwe.
- Erkenning van de tempels van Elst als UNESCO Werelderfgoed.
- Groeiende interesse voor de lokale en regionale WO2 geschiedenis in de Betuwe.
- Meer aansluiting met projecten vanuit economische zaken, recreatie, toe-risme, sport en welzijn.
- Samenwerking regionale culturele infrastructuur 025.

Bedreigingen

- Onzekerheid over beschikbare middelen.
- Terugloop in het aantal vrijwilligers bij verschillende kunst, cultuur en erfgoed-organisaties.
- Als initiatieven volledig door vrijwilligers worden uitgevoerd, is continuïteit op de langere termijn niet altijd gewaarborgd.
- Gevolgen COVID-19.

2.6 Het culturele veld van Overbetuwe

Overbetuwe heeft een sterk cultureel veld. Cultuur is van de hele gemeente en het is onze ambitie om verbinding te leggen met alle doelgroepen. We willen bezoekers verwelkomen en mensen uit de eigen gemeente bereiken die nu nog niet meedoen. Het ‘Verdrag van Faro’ en de participatiewijzer van de gemeente geven handvatten om samen te werken en initiatieven te realiseren.

Het culturele veld bestaat uit een veelheid aan organisaties en particulieren, die elk voor zich en gezamenlijk veel voor Overbetuwe tot stand brengen.

Cultuur biedt plaats voor gedachten, ideeën en plannen. Een plek waar ontwikkelingen kritisch bekeken worden en waar tegelijkertijd ruimte is voor schoonheid en ontroering. Een plek waar grenzen tussen wetenschap, journalistiek, ‘hoge’ en ‘lage’ kunst vervagen. Waar participatie en samenwerking eerder de norm zijn dan de uitzondering. Een plek waar nadrukkelijk iedereen welkom is.

Ieder jaar is er een bijeenkomst met culturele partijen, onderwijs en de gemeente. De stand van zaken van het beleid en de uitvoeringsagenda van kunst, cultuur en erfgoed wordt gepresenteerd en er is gelegenheid voor vragen en informeel gesprek. Dit zorgt voor verbinding tussen gemeente en partners.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van bij de gemeente bekende culturele organisaties.

3 Wat willen we bereiken?

3.1 Doelgroepen

Inwoners

Cultuur verbindt, geeft voldoening en biedt inwoners een unieke manier om zich te uiten. Zij zijn gebaat bij een breed, veelzijdig en toegankelijk aanbod van cultuuruitingen. Cultuur is van iedereen en voor iedereen en draagt bij aan de vitaliteit in de dorpen.

Cultuur draagt tevens bij aan sociale inclusie, het verkleinen van uitsluiting en het vergroten van de participatie. Kunstbeoefening kan een waardevolle bijdrage leveren aan de integratie en participatie van nieuwkomers. Specifiek willen wij aandacht besteden aan mensen met een migratieachtergrond en inwoners in kwetsbare situaties.

Bezoekers

Cultuur biedt bezoekers een aangenaam verblijf en is ook een aanleiding om nieuwe ervaringen op te doen. De culturele toerist combineert het nuttige (leren) met het aangename (vrije tijd). Een voorbeeld daarvan is de kunstfietsroute. Erfgoedtoerisme richt zich op het cultuurhistorisch erfgoed. Het reizen om plaatsen en activiteiten te ervaren, die de verhalen uit het verleden vertellen. Er is volop erfgoed in Overbetuwe te beleven, zoals het Romeinse verleden en het welbekende Betuwse WO2 oorlogsverhaal.

Leerlingen en scholieren

Cultuur draagt positief bij aan de brede ontwikkeling van kinderen, maakt hen sociaal- emotioneel krachtiger en versterkt het intellect. Cultuureducatie stimuleert de ontwikkeling van kinderen en jongeren tot evenwichtige en volwaardige volwassenen, die in staat zijn om goed in een veranderende wereld te leven en hun plaats daarin in te nemen. Daarnaast zorgt cultuureducatie ervoor dat de rijke culturele historie en hedendaagse culturele uitingen voor kinderen en jongeren toegankelijk worden.

Ondernemers

Kunst, cultuur en erfgoed worden in toenemende mate benut voor promotie en citybranding. Ondernemers kunnen als deelnemer van de samenleving cultuur versterken en meer onder de aandacht brengen. Het aantrekken van toeristen door ondernemerschap is ook een vorm van cultuurtoerisme. Hierbij kan gedacht worden aan horeca-arrangementen, erfgoedfestivals, muziekvoorstellingen, kunstmanifestaties, maar ook aan erfgoed- en kunstroutes. Veel ondernemers voelen zich betrokken en leveren hier actief een bijdrage aan.

3.2 Speerpunten

Cultuur brengt ons dichterbij de belevingswereld van elkaar. De gemeente vindt het belangrijk dat inwoners en bezoekers dit op allerlei manieren kunnen ervaren.

1

Gemeente als verbinder

De gemeente stimuleert samenwerking van partijen in het culturele veld, onderwijs, bedrijven, recreatie, toerisme, sport, welzijn, gezondheid, klimaat, (sociale) veiligheid.

1.1. Verkenning van behoefte aan overkoepelende overleggen met het culturele veld, zoals een cultuur- of erfgoedberaad.
1.2. Versterking regionale culturele infrastructuur.
1.3. Doorontwikkeling van het subsidieprogramma voor culturele activiteiten en cultuureducatie.

2

Cultuureducatie als goede basis

Cultuuronderwijs brengt een cultureel inzicht tot stand, waarbij jongeren de diepere betekenislagen van kunst en cultuur ervaren. Hierdoor kunnen mensen van jongs af aan de taal leren die kunst spreekt. Cultuureducatie draagt bij aan participatie en zelfredzaamheid. Cultuur heeft het vermogen om jezelf, je talenten en je omgeving beter te leren kennen. Ook leer je jezelf beter te uiten en een mening te vormen. Cultuureducatie vindt binnen- en buitenschools plaats.

2.1. De gemeente werkt het bestaande educatieprogramma voor cultuur verder uit. Cultuureducatie met Kwaliteit vormt daar een onderdeel van. Gestreefd wordt naar een uitbreiding van het aanbod voor alle leeftijden en een centrale digitale plek waar al het aanbod makkelijk te vinden is.
2.2. Continueren inzet cultuurcoach
De cultuurcoach werkt in opdracht van de gemeente en legt verbindingen tussen scholen, culturele instellingen en cultuurgebruikers. De cultuurcoach draagt bij aan vernieuwing van het culturele aanbod en enthousiasmeert de onderlinge samenwerking.
2.3. Cultuurmenu voor basis en voortgezet onderwijs.
2.4. Verkennen mogelijkheden voor cultuureducatie voor bijzondere doelgroepen.

2.5. Voortzetten van samenwerking met Meer Muziek in de Klas en het regionaal Muziekakkoord. In samenwerking met onderwijs, provincie en culturele aanbieders zetten we vol in op beter muziekonderwijs op de basisscholen.

3

Cultuur als creatieve ruimte

Er is behoefte aan een fysieke plek in de gemeente waar iedereen cultuur in de breedste zin van het woord kan beleven.

3.1. Theater de KiK biedt een fysieke plek die, juist met de toename van virtueel contact, aan belang zal winnen. In een theater kunnen gelijkgestemden, maar ook juist niet gelijkgestemden, elkaar vinden en ontmoeten. Ze kunnen geïnspireerd raken en bevraagd worden, elkaar bevragen. Het theater biedt niet alleen onderdak voor repetities en optredens van culturele verenigingen en scholen op het gebied van theater, dans, muziek, debat en film, maar is ook een fysieke ontmoetingsplaats voor inwoners van Overbetuwe. Daarnaast is er een groot aanbod aan cursussen muziek, dans en kunstbeschouwing.In 2020 kreeg Theater de KiK voor het eerst een meerjarige subsidiebeschikking.

3.2. Ontwikkelen van een digitaal cultuurplein waar scholen en culturele organisaties en makers elkaar treffen. Dit wordt samen met de gemeenschap ontwikkeld tot een digitale creatieve ruimte.

4

Cultuur als maatschappelijk instrument

Cultuur wordt als middel ingezet om de leefbaarheid te vergroten, laaggeletterdheid te verminderen en een bijdrage te leveren aan sociale cohesie.

4.1. Ondersteuning van mensen die niet kunnen lezen, schrijven en/of rekenen door middel van cultuur.

4.2. Kunst- en cultuurbeoefening en het delen ervan met de rest van de samenleving is een goed middel om je thuis te voelen, te integreren en te verbinden. De gemeente maakt het mogelijk dat zoveel mogelijk inwoners, met name inwoners in kwetsbare situaties en nieuwe Nederlanders kunnen participeren of zich kunnen ontwikkelen op het gebied van kunst, cultuur en erfgoed.

4.3. Eventuele drempels wil de gemeente verlagen, zoals financiële drempels met de ‘Meedoenregeling’.

4.4. Samenwerking met inwoners aan culturele projecten met thema’s uit de directe leefomgeving, aangedragen door inwoners zelf. Overbetuwe Doet is het platform voor bewonersinitiatieven in de gemeente Overbetuwe.

5

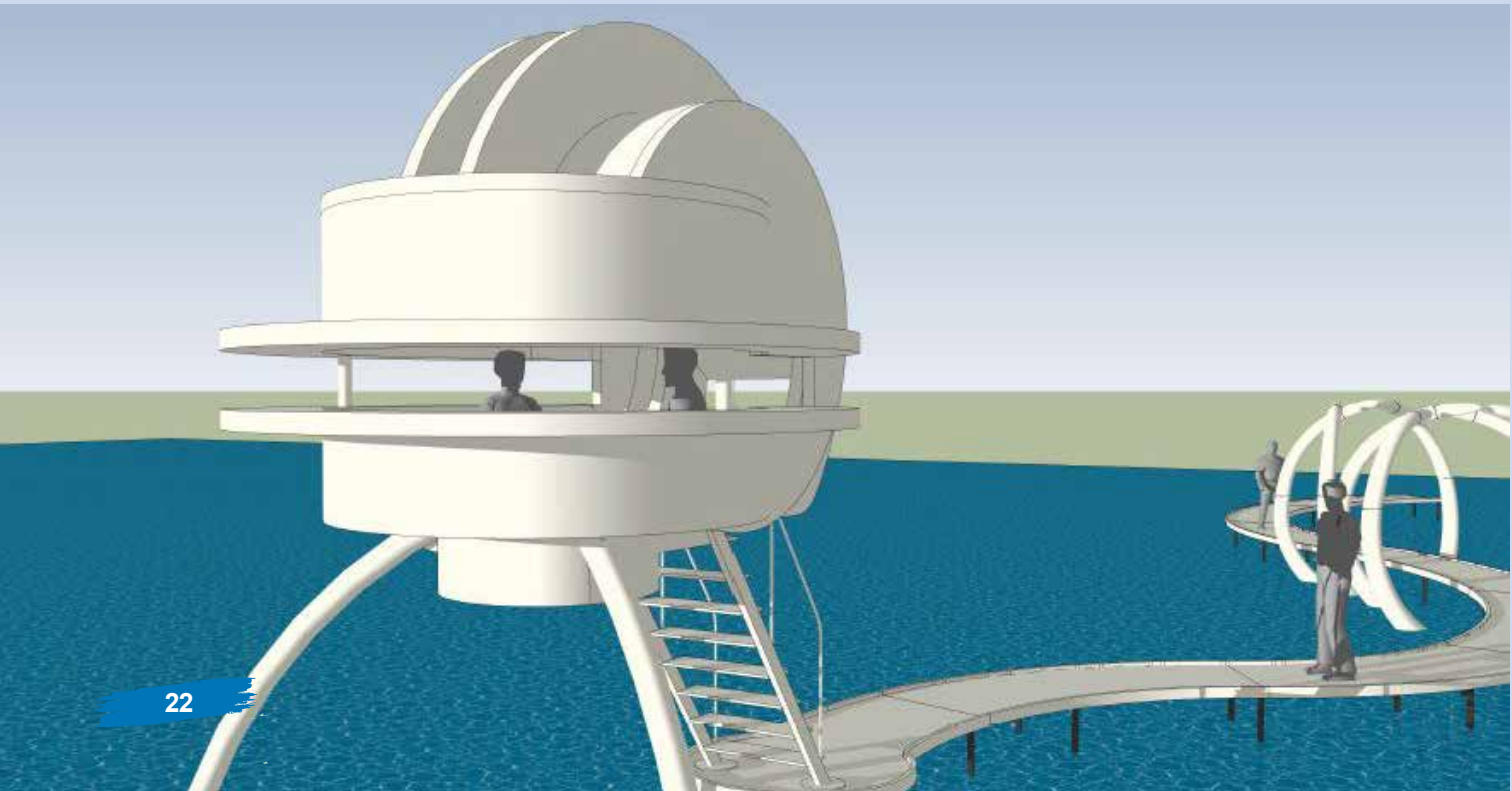
Cultuur als uiting van bewonersinitiatieven

De gemeente ondersteunt bijzondere kunst- en cultuurinitiatieven, die behalve een cultureel doel ook een maatschappelijk doel hebben.

5.1. Bij aankoop van kunst in de openbare ruimte door de gemeente, geeft de Kunstadviescommissie advies. Deze commissie bestaat uit kunstprofessionals, die gevraagd en ongevraagd adviseren op het gebied van kunst en kunstbeleid.

5.2. Naast fysieke kunst in de openbare ruimte is er vanuit de samenleving steeds meer aandacht voor kunst in de bredere zin van het woord. Zoals kunstmanifestaties, cultuurfestivals en podiumkunsten. De gemeente wil meebewegen met die behoefte en ruimte bieden voor initiatieven en zet daarbij de interactiewijzer in.

5.3. Door kunstinitiatieven in de openbare ruimte te realiseren, breng je het gesprek op gang over de fysieke leefomgeving. Hierdoor stimuleren we reflectie op en meningen over onze belevingswereld.

6

Erfgoed als zichtbaar en beleefbaar verleden

We beschermen erfgoed en de verhalen die hierbij horen. De verhalen gebruiken we als inspiratie voor cultuuruitingen. Om die reden gaan we zorgvuldig om met waardevolle gebouwen en plekken. Overbetuwe heeft Romeins erfgoed, dat uniek is voor Nederland. Dit erfgoed is genomineerd voor toekenning van het predicaat UNESCO Werelderfgoed. Dit biedt interessante mogelijkheden voor de lokale economie, recreatie en toerisme. De gemeente koestert het (beschermde) erfgoed door dit zichtbaar en toegankelijk te maken en te houden.

6.1. De tastbare overblijfselen van de Limes (de Romeinse rijksgrens) in Overbetuwe zijn een belangrijke publiekstrekker. We maken ons rijke Romeinse verleden meer zichtbaar in het buitenmuseum Overbetuwe. Onder andere door erfgoedroutes, schatkamertjes en een Romeinse markt. Hierbij zoeken we de samenwerking met erfgoedorganisaties en Overbetuwse ondernemers.

6.2. Verder integreren van archeologische- en cultuurhistorische waarden in ruimtelijke plannen.

6.3. Het rijke cultuurhistorische verleden van de gemeente wordt beleefbaar gemaakt door een fietsroute langs gemeentelijke en rijksmonumenten.

3.3 Financiën

We gaan uit van het bestaande financiële kader en de bestaande ambtelijke capaciteit voor cultuur. Wel gaan we op zoek naar nieuwe combinaties en mogelijkheden. We zien vooral kansen voor cultuur in de verbinding met andere beleidsterreinen zoals welzijn, economie, onderwijs, recreatie en toerisme.
Hierbij moeten we ook oog hebben voor landelijke en provinciale financieringsmogelijkheden voor culturele activiteiten.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Exploitatie	Begroting 2022-2023	Begroting 2024-2025
Muziekonderwijs	53.000	53.000
Subsidies kunst en cultuur	113.814	113.814
Kunst	84.829	84.829
Reëel ramen 1ste Bestuursrapportage 2021	*-10.397*	*-10.397*
Voorgestelde ombuiging kadernota 2022		*-20.000*
Cultuureducatie	40.000	40.000
Subtotaal	*€ 281.246*	*€ 261.246*

Cultureel Erfgoed

Exploitatie	Begroting 2022-2023	Begroting 2024-2025
Gemeentelijke monumenten	25.000	25.000
Bijdragen molens	3.580	3.580
Bescherming archeologisch erfgoed en erfgoed	10.000	10.000
Reëel ramen 1ste Bestuursrapportage 2021	*15.000*	*15.000*
Subtotaal	*53.580*	*53.580*
Totaal	***€ 334.826***	***€ 314.826***

4 Dankwoord

Met dank aan degenen die een bijdrage geleverd hebben aan de totstandkoming van deze cultuurvisie. Alle individuele reacties zijn teruggebracht tot de kern en vertaald naar een toekomstbestendige visie op kunst, cultuur en erfgoed in de gemeente Overbetuwe.

Bijlage 1
Evaluatie cultuurnota

Evaluatie
Kunst, Cultuur & Erfgoed - Schatten van waarde
Beleidsnota 2017 - 2020 gemeente Overbetuwe

Landelijk worden vijf thema's gehanteerd

Media & Letteren	Cult. Erfgoed, Archeologie en Monumenten	Beeldende Kunst en Bouwkunst	Amateurkunsten en Podiumkunsten	Kunsteducatie
1	2	3	4	5

Deze zijn verdeeld over de drie pijlers van ons beleidsveld Kunst Cultuur en Erfgoed. Beleving en cultuureducatie zijn de rode draad.

Wat is gerealiseerd?

Kunst

- Schouw openbare kunstwerken
- Burgerparticipatie kunstwerk
- 'Timeline' in Slijk Ewijk – realisatie voorjaar 2021
- Burgerparticipatie Kunst-Entree-Route Heteren – realisatie najaar 2021
- Kunstfietsroute langs alle openbare kunstwerken
- Bronzen portret Koning Willem Alexander
- Kunstopdrachten kunst gemeentehuis
- Opdracht tot restauratie Wapenpanelen Ambtshuis

Cultuur

- Rondetafelgesprek voorjaar 2019: koersbepaling Bibliotheek
- Voortzetting ondersteuning aan bibliotheken
- Voortzetting subsidie aan muziekverenigingen, culturele verenigingen, theater, musea.
- Cultuurcoach
- Cultuureducatie - Cultuur met Kwaliteit
- Cultuurmenu primair en voortgezet onderwijs
- Convenant Cultuureducatie
- Muziekakkoord
- Meer Muziek in de Klas Lokaal
  - 2 vakdocenten muziek: op 5 scholen voor alle groepen structureel muziekonderwijs
- Regionale samenwerking gemeente Overbetuwe, Arnhem, Lingewaard en Rheden
  - Meer Muziek in de Klas – Gelderland Midden
  - Ambassadeurschap wethouder
- Sjors Creatief - buitenschools aanbod van creatieve activiteiten

Erfgoed

- Actualisatie archeologische beleidskaart
- Monumenten op landelijke websites
- Tweede erfgoedpact i.s.m. Lingewaard, boerderij Den Tip, Tempel|Kerkmuseum en partners WO II. Doel: de jeugd met erfgoed kennis laten maken
- De Romeinse tempel onderdeel Unesco-nominatie.
- Bijeenkomst i.s.m. de landelijke Limesorganisatie
- Oriënterende gesprekken met het Tempel|kerkmuseum
- Galeischip in de Romeinse week tentoongesteld
- Totstandkoming 'Visiedocument Erfgoedbeleving Elst'
- Publieksopgraving
- Erfgoed en monumenten Fiets- en wandelroute – realisatie voorjaar 2021
- Communicatieplan Limes – nominatie
- De Limes en de Romeinse tempel beleefbaar maken. Welk verhaal brengen we in beeld:
- "Beleefbaar maken van geschiedenis van Elst". – realisatie voorjaar 2021
- Erfgoed (monumenten en archeologie) Omgevingswet-proof maken

Beleving en cultuureducatie

Zomerstad
In de stad daar staan de huizen
zwaar te zuchten in de zon,
oude huizen, nieuwe huizen,
wolkenkrabbers van beton.
O die stad, die stad van stenen,
blokken stenen in de zon,
blokken, blokken aan je benen,
ik wil naar de horizon.
Ik wil meer dan wat plantsoenen
of een afgepast gazon,
ik wil lopen naar het groene
land voorbij de horizon.
Hans Andreus

Bijlage 2
Lijst organisaties in de culturele infrastructuur

Deze lijst is een overzicht van bij de gemeente bekende organisaties in Overbetuwe. Omdat het culturele veld dynamisch is, kan dit overzicht beter beschouwd worden als een momentopname.

Kunst en creativiteit

Atelier De Ontmoeting
Atelier Elst
Atelier Ewald Sorbi
Atelier Helende Handen
Fotoclub Focel Elst
Galerie - Kunstuitleen de Sleedoorn
Kunstenaarscollectief 'het Venster'
Galerie 1400
Kunstenaars Collectief Valburg
Stichting ART Overbetuwe -
Kunst en Cultuur Café
Stichting Creatief Collectief Elst

Muziek

Big Band Overbetuwe
Muziekschool All Music
Muziekvereniging "Concordia" Driel
Muziekvereniging "St. Willibrordus"
Herveld/Andelst
Muziekvereniging Con Amore Oosterhout
Muziekvereniging PWA Elst
Regionaal Accordeonorkest Overbetuwe
Schotten Muziek
Stichting Muziek Jaren Zestig / NK Straat-
muzikantenfestival
Stichting Scouting Zetten Band

Toneelverenigingen

Improtheater voor de Leeuwen
Musicalvereniging Stichting Music
Theater "Over en Weer"
Toneelgroep Aktiva Oosterhout
Toneelgroep Hemmen
Toneelvereniging "Kunst en Vermaak" Elst
Toneelvereniging "St. Genesius"
Toneelvereniging De Vriendenkring Andelst
Toneelvereniging Slijk-Ewijk
Valburgs Amateur Toneel (VAT)

Theater

Theater De Kik

Zangverenigingen

Barbershop Vrouwenkoor Between Two
Rivers
Elster Mannenkoor
Gemengd Koor "Eigen Wijs"
Gemengd Koor Animato
Koor Couleur Locale
Koor Impuls
Popkoor Akkoord
Shantykoor "Alle Hens"
Zangkoor DIAZ
Zangvereniging Together

Dans

Babsballetschool
Volksdansgroep IdÉ Internationale dansen Elst

Dweilorkesten

Bats Mar Deur
Dweilorkest de Borrelnootjes

Musea - cultureel erfgoed

Betuws oorlogsmuseum “The Island” 1944-1945
Smederij Cornelis Pronk
St. Driel-Polen / Info.centrum: De Polen van Driel
Stichting Monumentenherstel Valburg / Stimova
Stichting Never Forget Them
Tempel- en kerkmuseum Elst
Museumboerderij Den Tip
Stichting Gelders Smalspoor
Smederijmuseum Herveld

Cultuurcoach

Forte Welzijn

gemeente **Overbetuwe**